

BÀI 10 **Thực hành : NHẬN XÉT VỀ SỰ PHÂN BỐ CÁC VÀNH ĐAI ĐỘNG ĐẤT, NÚI LỬA VÀ CÁC VÙNG NÚI TRẺ TRÊN BẢN ĐỒ**

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

– Biết được sự phân bố các vành đai động đất, núi lửa và các vùng núi trẻ trên thế giới.

– Nhận xét được mối quan hệ giữa sự phân bố của các vành đai động đất, núi lửa, các vùng núi trẻ với các mảng kiến tạo.

2. Về kĩ năng

Xác định được trên bản đồ các vành đai động đất, núi lửa và các vùng núi trẻ.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC

Bản đồ Các mảng kiến tạo, các vùng động đất, núi lửa và các vùng núi trẻ trên thế giới.

III. MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

– Các vùng động đất, núi lửa, các vành đai sinh khoáng và các vùng núi trẻ thường phân bố ở những vùng tiếp xúc của các mảng kiến tạo, là những nơi có hoạt động kiến tạo xảy ra mạnh, một mặt hình thành các dãy núi uốn nếp, mặt khác cũng hình thành các đứt gãy, các vực thẳm đại dương. Mặt tiếp xúc giữa hai mảng chồm lên nhau do tác động ma sát sẽ trở thành vùng có nhiều núi lửa và động đất.

– Động đất là hiện tượng chấn động ở một bộ phận nào đó của lớp vỏ Trái Đất. Động đất có thể do nhiều nguyên nhân sinh ra, nhưng nguyên nhân chủ yếu gây ra những trận động đất có cường độ lớn, phạm vi rộng là do tác động của các lực ở bên trong Trái Đất (nội lực). Những khu vực có động đất lớn trên thế giới là những khu vực nằm ở chỗ tiếp xúc giữa các mảng lục địa, nơi có những vận động kiến tạo lớn xảy ra. Sức mạnh của các trận động đất hiện nay được phân ra 9 cấp theo thang Richters.

– Núi lửa là núi thường có dạng hình nón, đỉnh có miệng trũng, ở đó thường xuyên hoặc định kì phun ra các chất khí, hơi nước, đá tảng, tro hoặc dung nham nóng chảy. Đôi khi các chất khí và hơi nước cũng bốc ra từ các khe nứt ở sườn núi, tạo nên các miệng phụ của núi lửa. Núi lửa hiện nay được phân ra hai loại : núi lửa hoạt động (còn phun trong những thời kì gần đây) và núi lửa đã tắt (đã ngừng phun trong một thời gian dài). Những núi lửa ngầm dưới đáy đại dương, khi phun trào thường tạo thành các đảo núi lửa.

– Sóng thần : sóng cao dữ dội, do hiện tượng động đất hoặc núi lửa phun ngầm dưới đáy biển, đại dương gây ra. Sóng thần có chiều cao khoảng 20 đến 40m, truyền theo chiều ngang với tốc độ từ 400 đến 800 km/h. Khi vào bờ, sóng có sức tàn phá khốc liệt. Đặc biệt hay xảy ra ở các vùng bờ biển Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương.

2. Về phương pháp

- Phương pháp dạy học chủ yếu : thuyết trình, giảng giải.
- Hình thức tổ chức dạy học : theo nhóm.

IV. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Mở bài

GV nêu yêu cầu của bài thực hành nhằm định hướng hoạt động nhận thức của HS.

2. Tổ chức dạy học

a) GV yêu cầu HS nhắc lại những kiến thức đã học có liên quan đến bài thực hành (thuyết kiến tạo mảng).

b) GV tổ chức cho HS học tập theo nhóm.

– GV chia HS trong lớp thành nhiều nhóm nhỏ.

– GV giao nhiệm vụ :

+ Xác định các vành đai động đất, núi lửa và các vùng núi trẻ trên bản đồ.

+ Nhận xét sự phân bố các vành đai động đất, núi lửa và các vùng núi trẻ trên thế giới.

– GV gợi ý : Quan sát sự phân bố các vành đai động đất, núi lửa, các mạch núi trẻ với vùng tiếp xúc của các mảng kiến tạo và rút ra nhận xét.

– HS thảo luận nhóm.

– HS báo cáo kết quả làm việc.

– GV tóm tắt, uốn nắn và hoàn chỉnh nội dung.

– GV nhận xét quá trình làm việc của các nhóm.